

## ДОБРОВІЛЬНА ПОЖЕЖНА ОХОРОНА – МИНУЛЕ ЧИ МАЙБУТНЄ?

Упровадження цілої низки нормативно-правових актів щодо обмеження проведення контрольних заходів на об'єктах господарювання загнали у глухий кут наглядові органи та практично скасували систему проведення пожежно-технічних обстежень і перевірок, що у свою чергу призвело до погіршення оперативної обстановки в країні.

Так, кількість пожеж, що сталися впродовж минулого року, збільшилася на 12 відсотків, у цих пожежах загинуло 1,8 тисячі осіб, у т. ч. 65 дітей. Сьогодні за статистикою в країні щодобово виникає 250 пожеж, 5 чоловік гине та 4 травмується, знищується 70 будинків та 15 одиниць техніки, безповоротно втрачається понад 20 млн гривень – це майже найгірші показники порівняно з іншими державами.

*Виникає питання – що ж робити?*

Сьогодні дуже часто лунають заклики щодо термінової заміни державних наглядових органів у сфері пожежної безпеки приватними структурами, у тому числі страховими компаніями. Пропонується здійснити перехід до системи, де прийняття самостійного рішення з визначення суми страхових внесків буде покладатися на того ж тільки приватного інспектора. Боїмося, що такий перехід призведе до нових сплесків злочинних підробок та корупційних діянь.

На наш погляд, одним із перспективних рішень зазначеної проблеми є повернення до Держпожнадзора, який вдало існував у нашій країні десятки років. До речі, структура апробована, має адекватну нормативно-правову базу та налагоджену систему управління.

Друге вирішення – створення (як альтернатива державним наглядовим органам) повноцінних підрозділів місцевої добровільної пожежної охорони та служб пожежної безпеки суб'єктів господарювання (далі – ДПО та СПБ), які будуть здійснювати контрольні функції щодо запобігання аваріям, пожежам та іншим надзвичайним ситуаціям у районі обслуговування, а також нести всебічну відповідальність за організацію профілактичної роботи у населених пунктах та на об'єктах господарювання.

Є також пропозиції щодо створення добровільної пожежної охорони як суб'єкта наглядової діяльності. Свого часу така структура існувала в Україні за радянських часів: на кожному підприємстві на постійній основі діяла добровільна пожежна дружина, у колгоспах – пожежно-сторожова охорона. Зазначені формування оснащувалися спеціальною пожежною технікою та мали право на проведення пожежно-профілактичної роботи в районі обслуговування.

Сьогодні в Україні дуже активно йде процес реформування місцевого самоврядування та децен-

тралізація влади з передачею повноважень і ресурсів на рівень територіальних громад. Будеться, на перший погляд, проста і логічна схема місцевого самоврядування, яка здатна забезпечити комфортне та безпечне існування людей у своїй місцевості.

З іншого боку, для того щоби змінити не тільки систему управління, а й, за великим рахунком, сам уклад життя, замало одного лише бажання чи політичного рішення. Для того щоби процес дійсно розпочався, необхідно, у першу чергу, створити механізми щодо їх реалізації, а також мати відповідну законодавчу і нормативно-правову базу для вирішення цілої низки організаційних проблем.

Хто сьогодні може відповісти на такі питання:

- Який необхідно встановити режим роботи для підрозділів та працівників ДПО та СПБ?
- Хто буде фінансувати, купувати пожежну техніку та надавати їм соціальні гарантії?
- Як провести розрахунки нормативної кількості працівників ДПО та СПБ для забезпечення пожежної безпеки в районі обслуговування?
- Де і за який рахунок буде здійснюватися їх підготовка та перепідготовка?
- На якій підставі та як буде запроваджено механізм організації і проведення обстежень суб'єктів господарювання з боку працівників ДПО та СПБ?
- Хто буде здійснювати контроль за діяльністю зазначених підрозділів?

При ознайомленні з організацією роботи ДПО міста Бориспіль виникло ще більше питань. Так, її начальник у цьому році не зміг оприбуткувати пожежну машину, яку йому хотіли подарувати німецькі колеги через те, що його ДПО є приватною організацією, з цієї ж причини добровольці не змогли на свої пожежні машини поставити мигалки та спеціальні реєстраційні номери, отримати посвідчення та шляхові листи. Крім цього, начальник гарнізону не має права навіть визначити ім район виїзду для гасіння пожеж.

У цьому році науковцями Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту та Інституту державного управління у сфері цивільного захисту розпочато науково-дослідну роботу за темою «Проведення дослідження та розробка проекту рекомендацій працівникам МПО та ДПО для здійснення заходів із запобігання виникненню пожеж і організації їх гасіння».

Дослідження показали, що для забезпечення повноцінної роботи цих підрозділів, у першу чергу, необхідно мати правові підстави щодо їх існування та фінансування, функції та повноваження, режими роботи та інші критерії діяльності.

Наприклад, у нормативно-правовому акті відповідного рівня (закон, постанова, настанова), повинно бути конкретно прописано, що «...чисельність, склад, порядок роботи, права та обов'язки, соціальні

